можливості, що є найважливішим чинником майбутніх успіхів та невдач підростаючої особистості.

Список використаних джерел:

1. Архиреева Т. В. Личностные детерминанты отношения отца к ребенку / Т. В. Архиреева // Вопросы психологии. – 2014. – № 5. – С. 52–61.
2. Борисенко Ю. Отцовство как фактор развития личности / Ю. Борисенко, А. Портнова // Развитие личности. – 2014. – №2. – С.70–81.
3. Бурмістрова М. Роль батька у становленні особистості дитини / М. Бурмістрова // Дошкілля. – 2013. – № 4. – С. 8–10.
4. Васильева Л. Г. О роли отца и матери в семейном воспитании ребёнка / Л. Г. Васильева // Воспитание дошкольников. – 2013. – № 10. – С. 54–58.
5. Козакова Т. Вплив сім'ї на формування дитячої особистості / Тамара Козакова // Соціальний педагог. – 2009. – № 11. – С. 34 – 39.
6. Корчагина Ю. Зачем в семье папа? / Юлия Корчагина // Здоровье детей. – 2009. – №1. – С.38–42.
7. Кляпець О. Роль батьківства в особистісному самоздійсненні чоловіка / О. Кляпець // Соціальна психологія. – 2008. – №2. – С.132–140.
8. Психологические тесты / Под ред. А А Карелина: В 2 т. М. 2000. – С. 144 – 152.
9. Тюптя О. В. Батьківство як фактор розвитку особистості чоловіка / О. В. Тюптя // Практична психологія та соціальна робота. – 2011. – № 7. – С. 15–21.
10. Усова С. Роль отца в современной семье / Светлана Усова // Социальная педагогика. – 2011. – №2. – С. 117–123.
11. Шевченко О. Не тільки про маму / О. Шевченко // Соціальний педагог. – 2013. – № 4. – С. 14–16.
12. Шкуратенюк Г. Вплив батька на розвиток особистості дитини / Г. Шкуратенюк, Г. Циганенко // Психолог. – 2013. – № 21. – С. 7–13.

Волкова Ю. О.
студенткагрупи ДВ-37
психолого-педагогічного факультету
ПНПУ імені В. Г. Короленка
Науковий керівник: Бурсова С.С.
старший викладач кафедри
початкової і дошкільної освіти
ПНПУ імені В.Г. Короленка

НЕТРАДИЦІЙНІ ОЗДОРОВЧІ ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНОМУ ДНЗ

У статті висвітлені сучасні нетрадиційні оздоровчі технології. А саме: оздоровчий хортинг, хатха-йога, ігровий стретчинг, програма "Са-Фі-Дансе", дельфінотерапія, ходьба на ходулях, фітболгімнастики, Су-Джок терапія, степ-аеробіка. Здійснений короткий аналіз кожної з них. Автором наведені приклади ДНЗ, де активно впроваджують ці технології.

Переживши інноваційний бум і реформи XX століття, які значною мірою торкались проблеми забезпечення збереження здоров'я дітей, система дошкільної освіти вступила в новому столітті в стадію модернізації. Одним з основних завдань дошкільних навчальних закладів на сучасному етапі розвитку системи освіти є оптимізація оздоровчої діяльності. Ставлячи за мету виховання свідомої, самодостатньої, компетентної особистості, сучасні програми розвитку і виховання дитини дошкільного віку приділяють пріоритетну увагу здоров'язбережувальному вихованню дошкільників, яка полягає насамперед у тому, щоб навчити самих дітей свідомо ставитися до свого здоров'я, дбати про нього, розрізняти його стани, вміти надавати собі найпершу допомогу, прагнути до здорового способу життя.

Численні дослідження вчених підтверджують думку, що однією з головних причин дитячих хвороб є відсутність оздоровчої спрямованості навчально-виховного процесу. Оздоровча спрямованість навчально-виховного процесу, на думку Денисенко Н., обумовлюється потребами сьогодення, хоч вона й не втрачала своєї актуальності впродовж всього періоду існування людства. Адже здоров'я дитини виступає базисом її виховання, навчання й розвитку [4, с.5].

Оскільки ефективність традиційних методик оздоровлення дошкільників, останнім часом, значно знижується, постає питання застосування нетрадиційних оздоровчих технологій в навчально-виховному процесі дошкільних закладів.

Проблемою нетрадиційних форм оздоровлення займаються багато сучасних та зарубіжних науковців. Зокрема, завдання зміцнення та збереження здоров’я дитини за допомогою системи хатха-йога розкрито у працях Білоусової Н., Галіциної Н., Кириленко Л., Соловйової Н., Харчук Г. Питання впливу оздоровчо-розвивальної

програми “Са-Фі-Дансе” на фізичний розвиток дитини досліджують Биченок Н., Сайкіна О., Фірільова Ж., Ярмошенко О. Оздоровлювальному хортингу у ДНЗ увагу у своїх працях приділяють Діхтяренко З., Єрьоменко Е., Коломоєць Г. Зміцнення здоров’я за допомогою ігрового стретчингу розкриті у працях Назарової А., Харматової В.

Сучасна психолого-педагогічна наука дає велику кількість визначень оздоровчих технологій. Наведемо декілька з них.

Так, Герцен А. зазначає: “Оздоровча технологія – це побудова послідовності факторів, що попереджують руйнування здоров'я при одночасному створенні системи сприятливих для здоров'я умов” [1].

За визначенням Смирнової М., оздоровча технологія – це психолого-педагогічна технологія, програма, методи якої спрямовані на виховання у дитини культури здоров’я, особистісних якостей, що сприяють його збереженню та зміцненню, формування уявлень про здоров’я як суспільної цінності, мотивації здорового способу життя.

На сьогоднішній день існує велика кількість оздоровчих технологій, які можна використати з дітьми дошкільного віку. Серед них варто виділити такі: арт-терапія, гімнастики, дельфінотерапія, ігровий стретчинг, казкотерапія, кінезотерапія, музикотерапія, оздоровчий хортинг, ритмопластика, “Са-Фі-Дансе”, сміхотерапія, Су-Джок терапія, фітболгімнастика, хатха-йога, ходьба на ходулях.

Кожна з цих технологій впливає на формування та розвиток психічного, фізичного, духовного та соціального здоров’я дитини. Охарактеризуємо деякі з них.

Оздоровчий хортинг – повноконтактний комплексний вид бойового мистецтва, зароджений в Україні. Він базується на принципах спортивної підготовки як багаторічний, цілорічний, спеціально організований навчально-тренувальний процес всебічного розвитку,

навчання та морально-етичного виховання спортсменів; навіть його назва має історичну основу пов’язану із Козацтвом, а саме з островом Хортиця [7, с.22].

Президентом Всесвітньої Федерації Хортингу розроблена програма гурткової роботи “Хортинг” для дітей 3-6 (7) років, яку можна використовувати у ДНЗ. Під час заняття з елементами українського національного виду спорту хортинг у дошкільному навчальному закладі важливо давати дітям знання про техніку виконання рухів, щоб формування рухових умінь і навичок здійснювалося не тільки через велику кількість повторень, а і впливало на швидкість засвоєння рухів через реалізацію принципу усвідомленості в навчанні. Тим самим, ставиться питання не тільки про формування рухових навичок, але і про прилучення дошкільників до фізичної культури суспільства загалом. У зв'язку з цим дані заняття мають назву фізкультурних, що передбачають передачу дошкільнятам суспільно-історичного досвіду, культури виконання рухів, виробленої людством, специфіки вправ хортингу, які застосовувалися багатьма попередніми поколіннями українців.

Однією з найпопулярніших технологій у сучасних ДНЗ є староіндійська система Хатха – йога, що спрямована на фізичне та моральне оздоровлення дошкільників. Окрім виконання динамічних вправ, статичних поз-асан

та дихальних вправ-пранаям, дітей знайомлять з загальнолюдськими моральними принципами, приділяючи цій роботі значне місце.

Динамічні вправи системи Хатха-йоги виконуються у вигляді розминки в ігровій формі або з використанням образних уявлень, інколи під спокійний музичний супровід. Вправи сприяють розвиткові рухливості суглобів, гнучкості хребта, тренують кістково-м'язову та серцево-судинну системи. Цього можна досягти за допомогою різноманітних рухів: нахилів, поворотів, стрибків, перекочувань, присідань та бігу [6, с.164]. Використання цієї оздоровчої технології можна побачити в дошкільних навчальних закладах різних областей України: КНДЗ №14 м. Кривий Ріг, ДНЗ №535 м. Київ, ДНЗ№27 м. Прилуки тощо.

На сьогоднішній день широкого використання набула сучасна оздоровча методика – ігровий стретчинг. Вона передбачає використання комплексів взаємопов'язаних ігрових ситуаційних вправ, спрямованих на розвиток гнучкості тіла, збільшення рухливості суглобів та розтягування м'язів, зміцнення хребта, профілактику плоскостопості.

Стретчинг знижує м'язове напруження, а отже, має оздоровчий вплив на весь організм. Вироблені в ході занять рухові навички дають дітям відчуття внутрішньої свободи, впевненості у власних силах, своїй

спритності [10, с.28]. Для прикладу можна привести ДНЗ №10 м. Миргорода, на базі якого 23.02.2016 р відбулося засідання Школи педагогічної майстерності інструкторів з фізичного виховання. Учасники розглянули питання використання здоров'язберігаючих технологій у дошкільній освіті. Роботу з оздоровчої технології "Ігровий стретчинг для дошкільнят" презентувала інструктор з фізичного виховання закладу Федорцова А.В.

Всебічному розвитку дошкільника, засобами танцювально-ігрової

гімнастики, сприяє оздоровчо-розвивальна програма "Са-Фі-Дансе". Вона поєднує в собі комплекс нетрадиційних видів вправ: ігропластики, пальчикової гімнастики, ігрового самомасажу, музично-рухливих ігор та ігор-подорожей [13, с.10]. Навчання за програмою "Са-Фі-Дансе" створює необхідний руховий режим, позитивний психологічний настрій, високий рівень проведення занять[12, с.7]. Приклад застосування цієї технології навели у своїй статті Биченок Н. та Новицька Г., вихователі ДНЗ №81, м. Кривий Ріг, Дніпропетровської обл.

Ще одним із найсучасніших методів у роботі з дошкільниками є дельфінотерапія. Він використовується віддавна і визнаний ефективним. Встановлено, що через контакт дитини з дельфінами активізується імунна система і діяльність головного мозку [4]. Часто цей метод використовується для дітей з неврологічними відхиленнями. Після чого у них відзначається підвищення концентрації уваги, поліпшення пам'яті і фізичного стану, вони стають більш товариськими, розкутими, добрими і чуйними.

Спілкування з цими унікальними ссавцями нормалізує серцеву діяльність, даруючи душевну рівновагу, покращують сон, підвищують

настрій і працездатність. Для оздоровлення дітей у своїй виховній роботі використовують цю технологію вихователі Чугуївського ДНЗ №12.

Варто звернути увагу на таку оздоровлюючу технологію як ходьба на ходулях. Це специфічний вид рухової діяльності, відмінний від знайомих дітям основних рухів: ходьби та ходьби в рівновазі. Щоб дитина впевнено почувалася на ходулях, у неї має бути добре розвинене відчуття рівноваги та координація рухів тулуба, рук та ніг [3,18]. З метою підготовки дітей до ходьби на ходулях використовують підготовчі ігри та вправи, спрямовані на зміцнення опорно-рухового апарату, підготовку стоп, формування навичок ходьби в рівновазі на відповідній висоті. Оздоровчо-профілактична робота з використанням міні-ходуль застосовується у роботі з дітьми ДНЗ комбінованого типу №33 Білоцерківської міської ради Київської обл.

Одним з найголовніших завдань у роботі з дітьми при формуванні фізичного здоров'я є всебічний, гармонійний розвиток особистості з урахуванням інтересу дітей, їх бажання та любові до

справи. Сприянню досягнення цієї мети є впровадження фітболгімнастики, яка викликає неабияке задоволення в малюків. Використання нестандартного обладнання, фітболм'яча, забезпечує комплексний розвиток дитини, формує здоровий спосіб життя, дозволяє зберігати наявний потенціал дітей, здійснювати індивідуальний підхід і забезпечувати повноцінну рухову діяльність [2, с.21]. На заняттях використовують м'ячі різних кольорів, так як відомо, що кольори по-різному впливають на фізичний і психічний стани, фізіологічні функції організму. Фітбол сприяє гарній релаксації м'язів, а природна опуклість м'яча може бути використана для корекції різних деформацій хребта. Заняття з фітбол м'ячем мають оздоровче, виховне та корекційно-розвивальне значення для всієї психомоторики дітей. У фізкультурно-оздоровчій роботі фітболгімнастику використовують дошкільні заклади різних областей: ДНЗ№18 м. Івано-Франківськ, ДНЗ №26 м. Суми, ДНЗ №45 м. Вінниця та багато інших.

Розглядаючи дану тему, варто звернути увагу на оздоровчу технологію Су-Джок терапію, яка, останнім часом, набирає все більшу популярність. Су-Джок терапія – це комплекс особливих прийомів, основною метою застосування яких є вплив на певні точки (БАТ-біологічно активні точки або акупунктурні точки), розміщені на поверхні тіла. У Су-Джок терапії зосереджується увага на існуванні життєвої енергії як однієї з головних енергетичних систем, що визначає загальний стан організму. Основний принцип, що лежить в основі Су-

Джок терапії, – факт відповідності(феномен відповідності) різних органів і частин тіла певним ділянкам на кистях рук і стопах ніг(звідки й походить назва цього методу терапії) [11, с.30]. Прикладом застосування технології є багато дошкільних закладів, серед яких ДНЗ №17 м. Полтава.

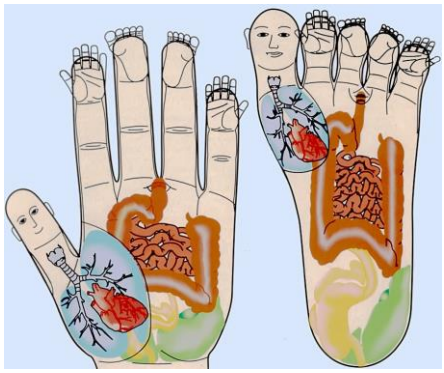

Особливе місце серед оздоровчих технологій, що використовуються у навчально-виховному процесі, займає степ-аеробіка – це тренування, в основу якого покладено різні способи спуску та підйому на спеціальну степ-платформу. При виконанні вправ на степ-платформах, всупереч існуючій думці, навантаження на ноги не більше, ніж при виконанні інших видів вправ. Під час занять на степ-платформах покращується вентиляція легенів, поступово формуються навички правильного дихання під час рухів. Ці заняття підходять для дітей різних вікових груп і різного рівня підготовленості. Степ-аеробіка відрізняється від інших видів аеробіки тим, що ритмічні рухи вгору та вниз виконують на спеціальній степ-платформі [9, с.44]. Степ-аеробіка як оздоровча технологія знайшла своє відображення в ДНЗ №11 комбінованого типу Миргородської міської ради.

Здоров’я людини одна з найважливіших складових щасливого життя. Одним з основних завдань педагогів дошкільного навчального закладу є збереження та зміцнення здоров’я кожної дитини. Використання оздоровчих технологій допомагає істотно оптимізувати цей процес та є необхідною умовою створення здоров’язберігаючого середовища, яке б забезпечувало повноцінні умови для формування здоров’я дітей, сприяло б їх всебічному розвитку.

Список використаних джерел:

1. Герцен А. Формування здоров’язберігаючих технологій навчання в освітньому просторі [Електронний ресурс] / А.Герцен // Режим доступу: https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fstatic.klasnaocinka.com.ua%2Fuploads%2Feditor%2F2547%2F322260%2Fsitepage_27%2Ffiles%2Fzdorovyazberigayuchi_tehnologii.doc&name=zdorovyazberigayuchi_tehnologii.doc&lang=uk&c=5666f03513f2
2. Гуляєва В. Разом з фітболом. Використання фітболу в роботі з дітьми 4-го року життя / В. Гуляєва // Дитячий садок. – 2013. – № 33. – С. 21–23.
3. Даніш О. Ходьба на ходулях. Нетрадиційна форма фізкультурно-оздоровчої роботи / О. Даніш, Н. Самсоненко // Дитячий садок. Управління. – 2015. – лип. (№ 7). – С. 17–20.
4. Денисенко Н. Оздоровчі технології в освітньому процесі / Н. Денисенко // Дошкільне виховання. - 2004. - №12. - С.4-6.
5. Дука Т.Нетрадиційні здоров’язберігаючі технології в роботі з дітьми дошкільного віку [Електронний ресурс] / Т.Дука // Режим доступу: https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fdspace.udpu.org.ua%3A8080%2Fjspui%2Fbitstream%2F6789%2F1170%2F1%2FNetradytsiini_zdorov%25E2%2580%2599iazberihaiuchi_ekhnolohii_v_roboti_z_ditmy_doshkilnoho_viku.pdf&name=Netradytsiini_zdorov’iazberihaiuchi_ekhnolohii_v_roboti_z_ditmy_doshkilnoho_viku.pdf&lang=uk&c=5666fe27943c
6. Кириленко Л. Нетрадиційні методи у вихованні та оздоровленні старших дошкільників / Л. Кириленко // Роль фізичної культури та спорту в становленні та зміцненні генофонду України : Всеукраїнська студентська науково-практична конференція / Полт. держ. пед. ун-т ім. В.Г. Короленка. – Полтава, 2006. – С.163–166.
7. Коломоєць Г. Оздоровлювальний хортинг у ДНЗ / Г. Коломоєць // Дитячий садок. – 2015. – С. 22–27.
8. Кот М. Оздоровчі технології та техніки в фізичному вихованні дошкільників:диференціація понять,основні методичні підходи [Електронний ресурс] / М.Кот // Режим доступу: https://docviewer.yandex.ua/?url=http%3A%2F%2Fvirtkafedra.ucoz.ua%2Fel_gurnal%2Fpages%2Fvyp8%2FKot.pdf&name=Kot.pdf&lang=uk&c=5666fbaa0ca3&page=1
9. Осипенко Т. Здоров'язбережувальні технопогії у дошкільному навчальному закладі / Т. Осипенко // Вихователь-методист дошкільного закладу. – 2011. – №6. – С.42-47.
10. Харматова В. Ігровий стретчинг - сучасний засіб зміцнення здоров'я / В. Харматова // Дошкільне виховання. – 2014. – № 9. – С. 28–31.

11. Чумаченко І. Су Джок терапія в оздоровчо-профілактичній роботі з дітьми. Семінар-практикум для вихователів/ І. Чумаченко, В. Прибульська // Дитячий садок. Управління. – 2014. – С. 30–32.
12. Ярмошенко О. Са-Фі-Дансе. Інновації в роботі інструктора з фізкультури / О. Ярмошенко // Дитячий садок. – 2015. – С. 7–9.
13. Ярмошенко О. Секрет здоров'я. Фізкультурне заняття для дітей середнього дошкільного віку / О. Ярмошенко // Дитячий садок. – 2015. – С. 10–14.

Гришко О.І.
кандидат педагогічних наук, доцент
кафедри початкової і дошкільної освіти
ПНПУ імені В.Г. Короленка

ОСОБЛИВОСТІ ВИКОРИСТАННЯ НАВЧАЛЬНО-ВИХОВНИХ ПРОГРАМ ПРИ ВИВЧЕННІ СТУДЕНТАМИ КУРСУ «ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА ФОРМУВАННЯ ЕЛЕМЕНТАРНИХ МАТЕМАТИЧНИХ УЯВЛЕНЬ»

У статті наголошено на необхідності відповідності викладання курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень» у вищих навчальних закладах вимогам сучасної дошкільної освіти, охарактеризовано зміст сучасних навчально-виховних програм з точки зору забезпечення ефективного логіко-математичного розвитку дошкільників у ДНЗ.

Перехід до кращих світових практик освіти потребує трансформації навчальних планів курсу «Теорія та методика формування елементарних математичних уявлень» (ТМФЕМУ), а це, в свою чергу, веде до вдосконалення змісту освіти. Протягом останніх років ефективним на шляху розв'язання даного питання є забезпечення реалізації принципів національного виховання, здійснення інтегративних процесів в теорії навчання, побудова навчально-виховної діяльності у відповідності з новітніми програмами виховання і навчання дошкільників. Між тим, питання актуальності вибору варіативних програм і методичних технологій навчання дітей